Suomen luonnonsuojeluliitto

SuV 6.11.2015 klo 13.30
Kirjallinen lasunto: E 23/2015 vp VNS Komission paremman sääntelyn paketti
Erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto

Miksi EU-säädöksiä tarvitaan?

Sääntelykeskustelussa usein unohdetaan syyt miksi säädökset on tehty. Perusmuistiosta voisi luulla että EU olisi yhä pelkkä talousliitto. Siinä asioita tarkastellaan vain talouskasvun, kilpailukyvyn ja työllisyyden näkökulmasta. Lisäksi säädöksistä yritetään joustaa mahdollisimman paljon.

Toimiva talous tarvitsee tuekseen sekä fyysisen että henkisen infrastruktuurin.Talous ja ihmiset tarvitsevat myös muun muassa puhdasta ympäristöä ja luonnon ekosysteemipalveluja. Siksi Suomella ja EU:lla on monia ympäristötavoitteita. Niitä ovat esimerkiksi esimerkiksi vesien hyvä tila, luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen sekä ilmasto- ja energiatavoitteet. Jos ympäristöasiat jätetään hoitamatta, laiminlyöntien hinta voi olla myöhemmin moninkertainen. Siksi koko EU:lle yhteinen ympäristölainsäädäntö on sisämarkkinoiden ydintä.

Näistä syistä säädösten *määrällinen* purkaminen ei voi olla itsetarkoitus. Säädöksiä tulee tarkastella niiden *tavoitteiden* suhteen.

Monet direktiivit ovat luonteeltaan raamisäädöksiä, jotka antavat asetuksiin verrattuna joustoa kansalliseen toimeenpanoon. Monissa EU-säädöksissä on myös poikkeusmahdollisuuksia (esim. luontodirektiivi, maatalouden viherryttäminen jne.). Usein on huomattu, että EU-säädös itsessään on varsin hyvä ja ongelma on siinä, että jäsenmaiden toimeenpano on vasta alussa tai puutteellista. Esimerkiksi vesipuitedirektiivin "terveystarkastuksessa" ei avattu direktiiviä vaan jäsenmaille lähetettiin toimeenpanon parantamiseksi neuvoja (ns. blueprint-kirjeet).

Moniin EU-säädöksiin on jo sisäänrakennettu ennakkoarviointi, tulosten raportonti, seurantatulosten arviointi myös neuvostossa ja parlamentissa sekä direktiivin päivitysvuosi. Näin monia säädöksiä kehitetään koko ajan jatkuvan parantamisen hengessä ilman erityistä REFIT-hanketta.

Talouden taantuma on heikentänyt tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavien keinojen valikoimaa. Varsinkin monet taloudelliset ohjauskeinot ovat joutuneet budjettileikkurien uhreiksi. Esimerkiksi kannustavia ympäristötukia on vähennetty. Eri tasoilla tapahtuneet hallinnon supistukset ovat puolestaan vähentäneet informaatio-ohjauksen mahdollisuuksia. Neuvontaan ja valistukseen ei enää riitä tekijöitä eikä käyttörahoja. Tämä kehitys lisää oikeudellisten ohjauskeinojen merkitystä entisestään. Säädökset ovat näissä oloissa halvin ja varmin – eli kustannustehokkain – ohjauskeino.

Huomattakoon, että kokonaan uusia EU-säädöksiä ei enää paljoa tule. Päin vastoin, vanhoja säädöksiä ollaan yhdistämässä, kuten esimerkiksi teollisuuspäästödirektiivissä on jo tehty. Tämä on kaikkien kannalta järkevää toimintaa.

Olennainen huomio perusmuistiossa on, että Suomen kannalta hankalaksi koettuja säädöksiä on vähän. Osa niistäkin on jo "terveystarkastuksessa" tai päivitysmenettelyssä. Lisäksi monen säädöksen toimeenpano on niin kesken, että niitä ei ole järkeä avata kesken kaiken. Esimerkiksi maatalous- ja rakennerahastotukia koskevien säädösten muuttaminen nyt kun uuden ohjelmakauden toimeenpano on vasta saatu vauhtiin, aiheuttaisi vain kaaosta.

Lisätietoja
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliitto – Finnish Association for Nature Conservation
Kotkankatu 9, FI-00510 Helsinki, Finland | tel. +358 9 228 081 | fax +358 9 228 08200
www.sll.fi | toimisto@sll.fi